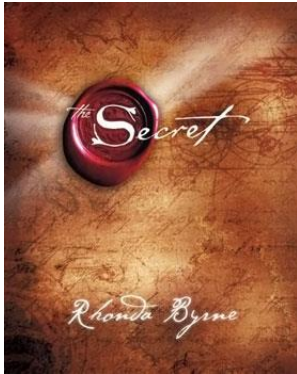

Geir Winje

Kjenner du *Hemmeligheten*?

I en tid med mediefokusering på snåsamann og alternativmesser, rettes søkelyset mot en av de største kommersielle suksessene på alternativmarkedet, filmen *The Secret*.

I disse tider med mediefokusering på Snåsamannen og nylig gjennomførte alternativmesser både i Tønsberg og Oslo, vil jeg gjerne rette søkelyset mot en av de største kommersielle suksessene på alternativmarkedet. Filmen *The Secret* ble lagt ut på Internett i 2006 (se www.theseecret.tv), og har siden kommet på dvd og i bokform på mange språk. Australske Rhonda Byrne har skapt en postmoderne klassiker som har solgt mange millioner eksemplarer. Hva slags film eller bok er så *The Secret*? Det er en tilsynelatende enkel produksjon med mange snakkende hoder, korte dramatiseringer, varme farger, glanset papir og et entydig budskap som kan sammenfattes slik: Det finnes en hemmelighet. Den kalles også tiltrekningsens lov: Du tiltrekker deg det du tenker på. Er du for eksempel redd for å bli syk, vil du fort tenke mye på sykdom, og dermed vil du lettere bli syk. Men du kan øve på å tenke positivt. Tenker du på god helse, vil du tiltrekke deg det.

Det samme resonnementet gjennomføres på områder som økonomi, kjærlighet og meningen med livet. En forutsetning for hele tankegangen ligger i at universet på et vis registrerer den enkeltes tanker og følelser, og responderer på dem. Et ordtak som siteres hyppig, er "som der oppe, så her nede". Det sies også eksplisitt at det som i andre sammenhenger kalles "høyere selv" eller "skytsengel" egentlig må forstås som betegnelser på universet. Det er interessant at nettopp "høyere selv" og "skytsengel" trekkes fram. Disse begrepene brukes mye innenfor tradisjonell vestlig okkultisme, og gir en indikasjon på hvor dette tankegodset kommer fra. Men hva er så okkultisme? Selve ordet kommer fra latin *oculare*, som kan oversettes med skjult eller mørkt. Begrepet brukes i dag om tankesystemer og praksiser der en kartlegger og arbeider med skjulte sammenhenger mellom ulike nivåer i tilværelsen. Et kjent eksempel er astrologi, som forutsetter en sammenheng mellom stjerner og mennesker. Denne sammenhengen er "skjult" fordi den ikke kan testes eller beskrives naturvitenskapelig.

I *The Secret* er det altså en skjult sammenheng mellom menneskets tanker og universet som er satt i system. Og som i astrologi og andre okkulte systemer, behandles denne sammenhengen som et empirisk faktum. I tillegg til å fortelle seerne og leserne om sammenhengen, legger *The Secret* også opp til praksis, i det den foreslår visse øvelser – for eksempel bruk av "tenkesteiner". Har du en sånn i lomma, vil du lettere få dreis på den positive tenkningen. Da moderne okkultisme vokste frem på slutten av 1800-tallet,

var det et poeng å kombinere vitenskap og religion. De som grunnla Teosofisk Samfunn forsøkte for eksempel å harmonisere østlig så vel som vestlig religion med Charles Darwins teorier. På dette feltet skilte de lag med andre religiøse bevegelser som oppsto omtrent samtidig. Også *The Secret* forsøker å kombinere religion og naturvitenskap. Det ser vi i den hyppige bruken av setninger som "det er vitenskapelig bevist" og begreper som "frekvens".

The Secret er ingen unik film eller bok. Den inngår i en bølge som har vart i 30 år. Et fellestrekk ved disse bøkene er at de i liten grad virker bevisste på sine røtter i 1800-tallets okkultisme. I stedet påstår de å ha mye eldre og dypere røtter. Jo eldre en idé eller praksis går for å være, jo mer troverdig virker den. Hemmeligheten fremstilles derfor som svært gammel, men den hevdes å ha vært skjult for allmennheten frem til vår tid. I filmen sies det ikke så mye konkret om dette historiske aspektet, men i små dramainnslag får vi se en bokrull som blir overlevert fra de gamle babylonerne via egypterne til tempelriddere, katolske prester og så videre. Denne historiske forankringen er i store trekk identisk med hvordan en i mange okkulte miljøer forestiller seg det samme.

I tillegg er filmen krydret med sitater fra kjente personer med svært forskjellig bakgrunn, så som Martin Luther King jr, Isaac Newton og Platon. De snakkende hodene er mindre kjente for allmennheten, men representerer feng shui, filosofi, teologi, pedagogikk, medisin, etc. På alle disse måtene argumenterer altså *The Secret* for sin egen troverdighet. Og salgstallene tyder på at den treffer mange i vår tid.